

M Ö S Y Ö
PAIN

ROBERTO BOLAÑO

Çeviri: SEDA ERSAVCI

♥ can
roman

ROBERTO BOLAÑO
MÖSYÖ PAIN

Monsieur Pain, Roberto Bolaño

© 1999, Roberto Bolaño

© 2017, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency (UK) Ltd. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ekim 2017, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Editör: Emrah İmre

Düzeltili: Burçak Başpınar, Aylin Samancı Elmasdağ

Mizanpaj: Atahan Sıralar, Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 12584

ISBN 978-975-07-3586-8

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750735868

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

ROBERTO BOLAÑO
MÖSYÖ PAIN

ROMAN

İspanyolca aslından çeviren

Seda Ersavcı

Roberto Bolaño'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Lümpen Roman, 2016

Uzak Yıldız, 2017

Tılsım, 2017

Katil Orosular, 2017

ROBERTO BOLAÑO, 1953'te Şili'de doğdu. Çocukluğunu Şili'de, ilköğrençliğini Meksika'da geçiren Roberto Bolaño yirmili yaşlarda Avrupa'ya giderek Katalonya'ya yerleşti. Geçimini beççilik, mevsimlik işçilik, bulaşıkçılık gibi işlerden sağlarken bir yandan da şiirler ve romanlar kaleme aldı. İlk çocuğunun dünyaya gelmesinin ardından gelirini artırmak amacıyla düzyazıya ağırlık vermeye başladı. *Vahşi Hafiyeler* (1998) romanıyla Rómulo Gallegos ve Herralde ödülleri başta olmak üzere birçok ödöl kazanmasıyla Latin Amerika edebiyatının Boom kuşağından beri en önemli romancısı olarak gösterildi, eserleri birçok dile çevrildi. 2003'te 50 yaşında Barcelona'da öldü.

SEDA ERSAVCI, 1982'de Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, İspanyol Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdikten sonra Universitat Autònoma de Barcelona'da Karşılaştırmalı Edebiyat ve Edebiyat Teorisi yüksek lisansı ve doktorası yaptı. İngilizce ve İspanyolcadan çeviriler ve editörlük yapmaktadır. Belli başlı çevirileri arasında *Jack Kerouac ve Allen Ginsberg: Mektuplar*, Marcelo Figueras'tan *Kamçatka*, Félix Francisco Casanova'dan *Vorace'nin Yeteneđi*, Rodrigo Rey Rosa'dan *Sağırlar*, Carlos María Domínguez'den *Kâğıt Ev*, Patti Smith'ten *M Treni*, Geoff Dyer'dan *Bir Hışımla*, Valeria Luiselli'den *Kalabalıkta Yüzler* ve Evelio Rosero'dan *Öğle Yemekleri* gibi eserler yer almaktadır.

Carolina López için

İÇİNDEKİLER

Önsöz	15
Mösyö Pain	17
Sözcülerin Sonsözü: Filler Geçidi	133

- P: Ölümden korkuyor musun?
V: [Hemen.] Hayır – Hayır!
P: Hoşuna mı gidiyor?
V: Uyanık olsam ölmek isterdim, ama şimdi fark etmez. Hipnotize olmak ölmek gibi zaten. Bu bana yetiyor.
P: Bunu biraz açar mısın?
V: İsterdim, ama bu çok fazla çaba gerektiriyor. Şu anda bunu yapamam. Bana doğru soruları sormuyorsun.
P: Ne sorayım?
V: Başlangıçtan başlamalısın.
P: Başlangıçtan mı! Ama başlangıç neresi?

“Hipnoz Altında İfşa”¹,
Edgar Allan Poe

1. Edgar Allan Poe, *Bütün Hikâyeleri 3*, çev. Dost Körpe, İthaki Yayınları, İstanbul, 2001, s. 216. (Ç.N.)

Önsöz

Yıllar önce, 1981 yahut 1982'de, *Mösyö Pain*'i yazdım. Değişken ve oldukça maceralı bir kaderi oldu. *Filler Geçidi* adıyla Toledo Belediyesi tarafından Félix Urabayen Kısa Roman Ödülü'ne değer bulundu. Kısa bir süre öncesinde, başka bir başlıkla yine yerel bir yarışmada son elemeye kaldı. İlkinde üç yüz bin peseta kazandım. İkincisindeyse, hatırladığım kadarıyla, yüz yirmi bin. Toledo'da kitabım yayınlandı ve bir sonraki senenin yarışmasında beni jüri koltuğuna oturtular. Diğer eyalet başkentinde beni, benim onları unuttuğumdan çok daha çabuk unuttular ve kitabın orada da yayınlanıp yayınlanmadığını hiçbir zaman öğrenemedim. Tüm bunları *Llamadas telefónicas* (Telefon Konuşmaları) adlı kitabımda yer alan bir öyküde anlatıyorum. Mayasında mizah olan zaman, daha sonra önüme başka önemli ödüller çıkardı. Gelgelelim hiçbiri İspanyol topraklarına saçılan ödüller kadar önemli olmadı; hayatı buna bağlı olduğundan bufalo peşine düşen Kızılderili misali peşine düşmem gereken ödüllerdi bunlar. Yazar olmaktan hayatımda hiç öylesi gurur duymadım ve hiç o denli kahrolmadım. *Mösyö Pain* hakkında söyleyebileceğim başka pek bir şey yok. Bahsi geçen hemen her şey gerçekten yaşandı: Vallejo'nun hıçkırıkları, Curie'yi ezen at arabası, Vallejo'nun hipnozla yakından ilişkili son çalışması, yahut son çalışmalarından biri, Vallejo'yu tedavi etmek konusunda tam bir kayıtsızlık sergileyen doktorlar. Pain de gerçek. Georgette tutkuyla, kırgınlıkla ve çaresizlikle kaleme aldığı anılarının bir sayfasında bahsediyor kendisinden.

Mösyö Pain

PARİS, 1938

6 Nisan Çarşamba günü, hava karardığı sırada, tam dışarı çıkmak üzereyken, genç arkadaşım Madam Reynaud'dan derhal Rivoli Sokağı'ndaki Café Bordeaux'ya gitmemi talep eden bir telgraf aldım; mevzubahis sokak evime yakın sayılırdı, bu da, acele ettiğim takdirde bana söylediği saatte orada olabileceğim anlamına geliyordu.

Müstesna bir olayın içine ekildiđimi daha merdivenlerden inerken üçüncü katta basamakları tırmanan iki adamla karşılaştığımda anladım. Bilmediđim bir dil olan İspanyolca konuşuyorlardı, üzerlerinde koyu renk trençkot, başlarında, benden daha alt basamaklarda yer aldıklarından, yüzlerini gizleyen geniş kenarlı şapkalar vardı. Gerek merdivenlerde hüküm süren yarı karanlıktan gerekse sessiz sedasız hareket edişimden üç basamak öteleğinde, birden karşılarına çıkıncaya dek beni fark etmediler; sustular ve yana çekilip bana yol vermek yerine (basamaklar üç değil, ancak iki kişinin yan yana yürüyebileceği kadar genişti) bana sonsuz gelen birkaç saniye boyunca birbirlerine baktılar (iki-üç basamak üstlerinde olduğumun altını çizmek isterim) ve sonra yavaşça, çok yavaşça gözlerini bana diktiler. Polis, diye geçirdim içimden, yalnızca polisler böyle bakar insana; kökleri avcı atalarımıza ve karanlık ormanlara dayanan bu bakışlar onla-

ra hastır yalnızca, ama sonra İspanyolca konuştuğlarını anımsadım, dolayısıyla polis olamazlardı, en azından Fransız polisi olamazlardı. Benimle konuşacaklarını, yönünü şaşırılmış yabancıların her zaman yaptığı üzere anlaşılmaz bir şeyler geveleyeceklerini düşündüm ama bunun yerine tam karşımdaki adam, mümkün olabilecek en abes şekilde yana çekildi ve omzunu arkadaşına yasladı, eminin ikisi için de rahatsız bir pozisyondu bu, böylece, onlara verdiğim kısa ve karşılıksız bir selamın ardından, basamaklardan inmeye devam ettim. Sırf meraktan, ilk merdiven sahanlığına geldiğimde dönüp onlara baktım: Orada, hâlâ aynı basamakta durduklarına yemin edebilirim; üst sahanlıktaki ampulün loş ışığı düşüyordu üzerlerine, fakat asıl şaşırtıcı olan hâlâ aynı pozisyonu, bana yol vermek üzere kendilerini soktukları o abes şekli, korumalarıydı. Sanki zaman durmuş gibi, diye geçirdim içimden. Sokağa çıktığımda üzerime düşen yağmur damlalarıyla bu olay da aklımdan çıktı gitti.

Madam Reynaud, lokantanın kapıya en uzak köşesinde, duvar dibinde, her zamanki gibi dimdik oturuyordu. Sabırsız gözüküyordu ama sanki beni tanıdığını ve beklediğini göstermenin en iyi şekli bu ani gevşeme ifadesiymişçesine beni görünce yüz ifadesi yumuşamıştı.

“Bir arkadaşımın kocasıyla görüşmenizi istiyorum,” dedi, yüzüm hemen hemen tüm lokantayı görebilmemi sağlayacak denli büyük duvar aynasına dönük bir şekilde tam karşısına oturduğum anda.

Kim bilir hangi sapkın çağrışımla kısa bir süre önce ölen genç kocasının yüzü geldi gözümün önüne.

“Pierre,” diye yineledi üstüne basa basa, “acilen arkadaşımın kocasıyla görüşmeniz lazım. Profesyonel anlamda yani.”

Sanıyorum önce bir nane çayı isteyip ondan sonra ne tür bir rahatsızlığı olduğunu sordum bu Bay...

“Vallejo,” dedi Madam Reynaud ve, “hıçkırık,” diye ekledi hiç uzatmadan.

Pekâlâ müteveffa Mösyö Reynaud’ya ait olabilecek bölük pörçük bir yüz neden gözümün önüne gelip duruyordu da bir-iki masa ötemizdeki içki içen ve sohbet eden insanların yüzlerinin yerini alıyordu, bilmiyorum.

“Hıçkırık mı?” diye sordum saygı göstergesi olarak takındığım hüzünlü bir gülümsemeyle.

“Ölüyor,” dedi muhatabım keskin bir tavırla, “kimse sebebini bilmiyor. Bu işin şakası yok, onun hayatını kurtarmanız lazım.”

“Korkarım,” diye fısıldadım, o gergin bir şekilde camdan dışarıya, Rivoli Sokağı’ndan geçen insanlara bakarken, “daha açık konuşmazsanız...”

“Ben doktor değilim, Pierre, bu işlerden anlamıyorum ve buna ne kadar hayıflandığımı da gayet iyi biliyorsunuz; hep hemşire olmak istemiştim.” Mavi gözleri öfkeyle parladı. Madam Reynaud üniversite eğitimi almamıştı (daha doğrusu herhangi bir eğitim almamıştı) gelgelelim bu, onun kıvrak zekâlı bir kadın olduğunu düşünmeme engel değildi.

Hafif yüzünü buruşturdu, yere bakarak, sanki ezbere bildiği bir metni okuyan birinin tonlamasıyla, “Bay Vallejo mart sonundan beri hastanede yatıyor. Doktorlar hastalığına bir tanı koyabilmiş değil ama ölüyor işte. Dün hıçkırık başladı...” dedi. Bir an sustu, belli birini arıyormuşçasına, lokantadaki insanlara baktı. “Yani dün ardı arkası kesilmeden hıçkırmaya başladı ve hiç kimse hıçkırığını geçirmeyi başaramadı. Sizin de bildiğiniz gibi hıçkırık insanı öldürebilir. Bu yetmezmiş gibi üstüne bir de ateşi kırk derecenin altına düşmek bilmiyor. Yıllardır ahbaplık ettiğim Madam Vallejo bu sabah beni aradı.

Kadıncağz yapayalnız, kocasının hemen hepsi de Güney Amerikalı olan arkadaşları dışında yardım isteyebileceği kimsesi yok. Bana bu durumdan bahsedince aklıma siz geldiniz, ama elbette kendisine hiçbir şeyin sözünü vermiş falan değilim.”

“Bana olan güveninizden dolayı şeref duydum,” diye mırıldandım.

“Size güvenim tam,” dedi hemen.

Sevginin ilk koşulunun güven olduğunu geçirdim içimden. Gözüme kırılğan gözüktü. Gözlerinde yaş yoktu (olması gerekiyor muydu ki zaten?) sakın sakın ceke-timin omuzlarını inceliyor gibi bir hali vardı.

“Doktorların yapamadığını siz akupunkturla yapabilirsiniz.”

Elini elimin üstüne koydu; hafif bir ürperti hissettim, Madam Reynaud’nun parmakları bir an için bana saydammış gibi geldi.

“İnanın bana arkadaşımın kocasını bir tek siz kurtarabilirsiniz ama elimizi çabuk tutmamız gerekiyor; kabul ederseniz Vallejo’yu hemen yarın görmelisiniz.”

“Nasıl reddedebilirim ki?” dedim, ona bakmaya cesaret edemeden.

Nidası çevre masalardaki insanların dikkatini cezbetti: “Biliyordum! Ah, Pierre, size güveniyorum, size öyle güveniyorum ki!”

“İlk olarak ne yapmam gerekiyor?” diyerek araya gir-dim ve aynadan, muhtemelen mutluluktan, kıpkırmızı kesilmiş yüzümü, kasanın önünde, hesabı öder yahut dert anlatır gibi bir halleri olan, baştan ayağa siyahlar içindeki, avurtları içlerine çökmüş, iki ince uzun adamla konuşan garsonu gördüm.

“Bilmiyorum arkadaşım, Georgette’le, yani Madam Vallejo’yla konuşmalıyım,” dedi, “ve yarın sabah en erken kaçta buluşabileceğimizi bir sormalıyım.”

Mösyö Pain, akşam saat onda Latin Mahallesi'ndeki Café Victor'da bekleniyorsunuz. Bu bir ölüm kalım meselesi. Lütfen ciddiye alınız.

1938 baharında Paris'te bir hastane odasında yatan Perulu şair César Vallejo'nun hıçkırık nöbetini kimse geçiremeyince başvuru kişi, Franz Mesmer'in takipçisi, okült bilimler meraklısı Pierre Pain olur. Ancak ortaya çıkan iki İspanyol, şairi tedavi etmemesi için onu ikna etmeyi başarınca Mösyö Pain kendini labirentimsi sokaklar ve koridorlarda, anlamını çözmekte zorlandığı bir kovalamacanın ortasında bulur.

Mösyö Pain, Edgar Allan Poe öykülerini anımsatan puslu ortamları ve esrarlı karakterleriyle Roberto Bolaño'nun hayal gücünün karanlık katmanlarını yansıtıyor.

